

ענווה

1. דמותו של נחום איש גמזו: תענית כ"א, ע"א (עיבוד)

אמרו עליו על נחום איש גמזו שהיה סומא (=עיוור) משתי עיניו, גדם (=בלי ידיים) משתי ידיו, קיטע (=קטוע רגליים) משתי רגליו, וכל גופו מלא שחין. והיה מוטל בבית רעוע... אמרו לו תלמידיו: "רבי! וכי מאחר שצדיק גמור אתה, למה עלתה לך כך?" אמר להם: "בני! אני גרמתי לעצמי! שפעם הייתי מהלך בדרך לבית חמי והיה עימי משווה (=משא) שלושה חמורים, אחד של מאכל, אחד של משתה ואחד של מיני מגדים. בא עני אחד ועמד לי בדרך, ואמר לי – 'אבי, פרנסני', אמרתי לו – 'המתן, עד שאפרוק מן החמור'. לא הספקתי לפרוק מן החמור עד שיצתה נשמתו. הלכתי ונפלתי על פניו, ואמרתי – 'עיני שלא חסו על עיניך – יסומו. ידי שלא חסו על ידיך – יתגדמו. רגלי שלא חסו על רגליך – יתקטעו'. ולא נתקררה דעתי עד שאמרתי: 'כל גופי יהיה מלא שחין'." אמרו לו: "אוי לנו שראינוך כך!" אמר להם: "אוי לי, אם לא ראיתוני בכך!"

- מה מסופר בקטע?
- מדוע הגיע לנחום איש גמזו העונש?
- האם סיפורו של נחום איש גמזו מבטא ענווה בעיניכם? האם אתם מזדהים עם גישתו?

2. דמותו של הלל הזקן: כתובות ס"ז, ע"ב (עיבוד לפי ספר האגדה)

אמרו עליו, על הלל הזקן, שלקח לעני בן-טובים אחד סוס לרכוב עליו ועבד לרוץ לפניו. פעם אחת לא מצא עבד לרוץ לפניו, ורץ לפניו שלושה מילין.

- מה מסופר בקטע, מה זה אומר "עני בן-טובים"?
- מדוע לדעתכם הלל הזקן דאג כך לעני בן הטובים?

3. פתגמים בנושא ענווה (מעובדים לפי ספר האגדה)

- שנו רבותינו: אדם נברא בערב שבת – מפני מה? שאם תזוח דעתו עליו, אומר לו: יתוש קדם לך במעשה בראשית. (סנהדרין ל"ח ע"א)
- אִסְתַּרְא בְּלִגְנָא קִישׁ קִישׁ קְרִיא (בבא מציעא פ"ה ע"ב)
- אמר רב יהודה אמר רב: כל הַמְתִּיָּהֵר, אם חכם הוא – חוכמתו מסתלקת ממנו, ואם נביא הוא – נבואתו מסתלקת ממנו. (פסחים ס"ו ע"ב)
- נסו להסביר את הפתגמים השונים.
- הביאו דוגמאות מחיי היום יום לאסתרא בלגינא, לחכמים יהירים ולזחוחי דעת.